

have Indflydelse paa, hvem der skal være vore Børns Lærere, og vi forstaa altsaa ogsaa nok, at et lignende Ønske kan næres af Beboerne rundt om i Landet, og man tager derfor ogsaa gerne Hensyn til det. Men det kan jo ske, at der kan komme Indstillinger af den Beskaffenhed, at man enten synes, at det er en alt for stærk Forbigaaelse, eller ogsaa at den kaldende Myndighed har saadanne Oplysninger — thi det kan ogsaa ske — om en eller flere af dem, der blive indstillede, at han ikke mener at kunne forsvare at kalde ham, og jeg tror derfor, at det ikke vil være i Befolkningens velforstaaede Interesse, om man fuldstændig skulde tage den Ret fra den kaldende Myndighed at kunne gaa imod Indstillingen. Det turde være, at det ikke er saa vanskeligt at paavise Eksempler paa saadanne Tilfælde. — Men jeg vil som sagt nødig udtale mig nærmere om dette Punkt her, fordi det er mit Haab, at naar vi komme til at forhandle om denne Sag i et Udvalg, vil det, selv om det først bliver til sidst i et Fællesudvalg, maaske nok lade sig gøre at finde en Løsning, hvorom vi kunne enes.

Naar jeg derefter kommer til det næste Spørgsmaal om Tilskud til Friskolerne, skal jeg sige, hvad Grunden er til, at jeg ikke har taget det med her, uagtet der jo var opnaaet en vis Enighed om Summens Størrelse. Jeg har desværre ikke deltaget i disse Forhandlinger, da jeg jo i tre Aar har staaet uden for det politiske Liv, men jeg har det Indtryk, at der nok var opnaaet en saadan Enighed, men paa den Maade, at det var et Tilbud, der var gjort fra dette Tings Side, hvis man paa den Maade kunde faa Loven igennem, men da det viste sig, at dette ikke vilde lykkes, saa blev Tilbudet ikke fastholdt i den Form af Landstinget. Som Følge deraf maatte jeg af Hensyn til det Princip, jeg fulgte ved Udarbejdelsen af Lovforslaget, undlade at tage det med. — Men jeg maa maaske sige et Par Ord om den Sag. Jeg kan med Hensyn til, hvad den næstsidste Taler udtalte, sige, at jeg mener ogsaa, at om end Friskolerne ikke overalt have gjort Gavn, eller om der end er Friskoler, vil jeg hellere sige, som efter min Mening ikke have gjort Gavn, saa er

der andre, der virkelig have gjort det. Jeg skal her nævne et enkelt Eksempel, som jeg kender godt, fordi det er fra det Stift, hvor jeg har ført Tilsyn i 10 Aar. Der var der en Friskole, som fremkaldte et saadant Kapløb med Kommuneskolen, at denne blev en af de allerbedste i hele mit Stift, thi der var en nidkær Lærer, som satte en Ære i, at hans Skole, som fortrinsvis besøgte af de fattige Børn, kunde staa Maal med Friskolen, og det lykkedes. Det er ikke altid, at noget saadant har været Tilfældet, men der gives saadanne Tilfælde. Jeg kan derfor indrømme, at man skal se med noget velvillige Øjne paa Friskolen, og jeg skal anerkende, at Friskolen virkelig sparer Kommuneskolen en Del Udgifter. Men jeg vil spørge det ærede Medlem: Dette, som gælder om Friskolerne paa Landet, gælder det ikke overhovedet om alle private Skoler ogsaa i Byerne? Tror det ærede Medlem ikke, at naar det kommer til Stykket, er der mange af de Forældre i Byerne, som holde deres Børn i private Skoler, hvem det falder lige saa svært at udrede de høje Skolepenge som Forældre paa Landet? Jeg mener derfor, at den Sag kan ses fra to Sider. Jeg skal imidlertid tilføje, at ligesom Landstinget stillede sig — saaledes, at hvis de 35,000 Kr. kunde blive bevilgede, vilde det gaa ind derpaa for at faa Loven gennemført, saaledes har jeg i alt Fald opfattet Landstingets Stilling, og det skulde gøre mig ondt, om jeg havde misforstaaet den — vil ogsaa jeg sige, at kunne vi blive enige om alt andet, vil jeg, om end med stor Betænelighed, kunne gaa med til de 35,000. Min Betænelighed derved ligger ikke saa meget i Summens Størrelse som i den Omstændighed, at man derved kommer ind paa et andet Princip, det Princip nemlig at understøtte de private Skoler, hvilket efter min Mening, hvis det gennemføres, vil føre til Konsekvenser, som jeg heller ikke tror, at de ærede Medlemmer ville være med til. Men, som sagt, hvis der kan opnaas Enighed om alt andet, og hvis Landstinget vil gaa med dertil, skal jeg for mit Vedkommende heller ikke lade Loven strande derpaa.

Angaaende Forslaget om de teolo-